

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

І.М. Пістунов

ЗБІРНИК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Для дисципліни
«ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

УДК 004.738.5:338.46(075)
ББК 32.973.202я73
ПЗ4

Затверджено вченою радою університету як навчальний посібник по дисципліні «Економіко-математичне моделювання» для студентів очної та заочної форм навчання зі спеціальності 051 Економіка (Протокол № від р).

Рецензенти:

А.В. Бардась, докт. екон. наук, проф., декан факультету менеджменту Національного гірничого університету;

Н.К.Васильєва, док. екон. наук, проф., -завідувач кафедри інформаційних систем і технологій Дніпровського агро-економічного університету.

Пістунов І.М.

ПЗ4 Збірник індивідуальних завдань для дисциплін «Податкова система» [Електронний ресурс]: Навч. посібник/ І.М. Пістунов. – Дніпро: Державний НТУ «ДП», 2025. – 15 с.

У збірнику наведено задачі з Визначення терміну подання звітів на певну дату та розрахунку таких податків як податки на доходи громадян, на прибуток підприємств, земельного податку, акцизного податку, та податку на додану вартість, екологічного податку, єдиного податку, податку на нерухоме майно та транспортного податку і місцевого збору. Окремо дано завдання з Розрахунку різниці податкової бази України у порівнянні з податковою системою США та Німеччини

Збірник скомпоновано для практичних чи лабораторних занять із застосуванням комп'ютерної техніки.

Призначений для студентів вищих учбових закладів і може бути корисним для фінансистів, економістів, плановиків, менеджерів та маркетологів.

Посібник базується на літературних джерелах вітчизняних, зарубіжних авторів, ресурсах Інтернету та на досвіді викладання дисципліни «Податкова система» в Державному НТУ «ДП».

© І.М. Пістунов, 2025

© Державний НТУ « ДП », 2025

ЗМІСТ

1. ВСТУП	4
2. ІНДИВІДУВАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ №1. Визначення терміну подання звітів на певну дату.	7
3. ІНДИВІДУВАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ №2. Розрахунок податків на доходи громадян та податків на прибуток підприємств, земельного податку, акцизного податку, та податку на додану вартість.	8
4. ІНДИВІДУВАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ №3. Розрахунок екологічного податку, єдиного податку, податку на нерухоме майно та транспортного податку і місцевого збору.	11
5. ІНДИВІДУВАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ №4. Розрахунок різниці податкової бази України у порівнянні з податковою системою США та Німеччини.	13
6. ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	15

1. ВСТУП

Метою даного курсу є формування системи теоретичних знань і практичних навичок щодо фінансових відносин, пов'язаних з примусовим відчуженням і перерозподілом частини вартості валового внутрішнього продукту з метою формування загальнодержавного фонду грошових ресурсів

Завдання курсу:

засвоєння теоретичних та організаційних основ податкової системи та податкової політики, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами, альтернативних систем оподаткування, діяльності державної податкової служби.

Звіт з кожного індивідуального завдання може подаватися тільки в електронному вигляді у форматі *.DOCX або *.XLSX.

Звіт має містити:

1. Опис завдання.
2. Початкові значення
3. Результат розрахунку
4. Висновки.

Останній пункт є найважливішим, оскільки головним у цьому курсі є не вміння провести розрахунки, але розуміння, для чого ці розрахунки проводяться, тому що Після вивчення цієї дисципліни студенти мають:

а) знати:

- економічну природу податків, їх склад та класифікацію;
- функції податків;
- принципи побудови податкової системи України;
- задачі та структуру податкових органів;
- порядок нарахування та сплати податків і обов'язкових зборів та платежів до бюджету та державних цільових фондів, що здійснюються, як фізичними, так і юридичними особами;

- принципи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності;
- форми відповідальності платників податку за порушення податкового законодавства.

б) уміти:

- визначати базу оподаткування, розмір податків та строки їх сплати до бюджетів усіх рівнів;
- виконувати розрахунки, пов'язані з визначенням і нарахуванням податків;
- визначати штрафні санкції у випадку порушення податкового законодавства;
- аналізувати зміни податкового законодавства та визначати їх вплив на результати діяльності суб'єктів підприємницької діяльності;
- визначати розмір штрафних санкцій.

Відповіді на всі ці питання і має містити висновок.

Для створення вашого варіанту числових значень, кожне завдання використовує номер за списком у групі (N_g) та номер букви українського алфавіту прізвища студента (N_a). Наприклад, якщо студент Яковенко має за списком у групі 18-й, то $N_g = 18$; $N_a = 33$. Для довідки наведемо український алфавіт.

1	2	3	4	5	6	7
А а	Б б	В в	Г г	Ґ ґ	Д д	Е е
8	9	10	11	12	13	14
Є є	Ж ж	З з	И и	І і	Ї ї	Й й
15	16	17	18	19	20	21
К к	Л л	М м	Н н	О о	П п	Р р
22	23	24	25	26	27	28
С с	Т т	У у	Ф ф	Х х	Ц ц	Ч ч
29	30	31	32	33		
Ш ш	Щ щ	Ь ь	Ю ю	Я я		

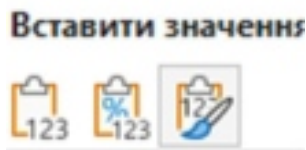
У всіх завдання відсутні дані що то поточних ставок податків та термінів подачі звітів. Причиною є нестабільна економічна ситуація в Україні, яка заставляє Уряд постійно міняти ці ставки і дати.

Тому на момент виконання чергового завдання студент має самостійно знайти поточні значення цих даних в Інтернеті, вказати адресу, звідкіля ці дані взяті, і дату, на яку було взято ці дані.

Такий підхід дозволить студентам одразу привчитися до швидкоплинного українського законодавства.

Всі завдання створюються за допомогою датчика випадкових чисел, розподілених рівномірно RANDBETWEEN. Формули, що наведені у завданні, можна одразу використовувати, замінивши в них Ng та Na на адреси конкретних клітинок, де стоять ці номери.

Після цього треба відмітити клітинки зі згенерованими даними, натиснути Ctrl + C і по меню: Основне-Вставити-Значення зберегти згенеровані значення як числа без формул. Ось зображення віконця, яке потрібно натиснути

Після цього можна приступати до виконання завдання.

2. ІНДИВІДУВАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ №1.

Визначення терміну подання звітів на певну дату.

Критерії оцінювання: це завдання оцінюється у 5 балів за національною шкалою. За кожну помилку знімається 0,1 бали. Потім оцінка перераховується за 100-бальною системою згідно існуючого положення.

Мета роботи: Набути навичок вчасного подання звітів згідно календаря бухгалтера.

Порядок виконання:

1. За допомогою функції

$\text{RANDBETWEEN}(\text{ROUND}((N_g+N_a)/63+1;0);\text{ROUND}((17*N_g+13*N_a)/236+30;0))$

згенерувати 5 значень номера дня. Якщо число вийде менше 1, у цій клітинці записати 1, якщо більше 31, записати 31.

2. За допомогою функції

$\text{RANDBETWEEN}(\text{ROUND}((N_g+N_a)/63+1;0);\text{ROUND}((7*N_g+5*N_a)/50+12;0))$

згенерувати 5 значень номера місяця. Якщо число вийде менше 1, у цій клітинці записати 1, якщо більше 12, записати 12.

3. Для кожної пари чисел, що утворюють дату року подати опис тих видів звітів, які необхідно подати на цей день згідно календаря бухгалтера.

4. Вказати також назву і адресу сайту контрольного органу, куди ці звіти необхідно подати.

5. Вказати і порядок подачі: на папері чи електронний. Якщо паперовий, то надати поштову адресу контрольного органу за місцем вашого проживання, якщо електронний, надати адресу сайту або тип програми, що пересилає дані у цей орган. Скористайтеся допомогою з посібника [2].

3. ІНДИВІДУВАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ №2.

Розрахунок податків на доходи громадян та податків на прибуток підприємств, земельного податку, акцизного податку та податку на додану вартість

Критерії оцінювання: це завдання оцінюється у 5 балів за національною шкалою. За кожну помилку знімається 0,1 бали. Потім оцінка перераховується за 100-бальною системою згідно існуючого положення.

Мета завдання. Навчитися розраховувати вказані види податків згідно типом підприємства, типом товарів, що реалізовано, та обсягом виторгу.

Порядок виконання:

1. За допомогою функції

$\text{RANDBETWEEN}(\text{ROUND}((N_g+N_a)/63+\text{мінімальна ставка податку} - 200;0); \text{ROUND}((17*N_g+13*N_a)*200+5000;0))$

згенерувати 5 значень доходу громадянина. Визначити величину податку на дохід, єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, відрахування у військовий збір, відрахування у пенсійний фонд. Знайти єдиний відсоток відрахувань.

2. За допомогою функції

$\text{RANDBETWEEN}(\text{ROUND}((N_g+N_a)*6300+200;0); \text{ROUND}((17*N_g+13*N_a)*2200+50000;0))$

згенерувати 5 значень доходу підприємства у тисячах гривень.

За допомогою функції

$\text{RANDBETWEEN}(\text{ROUND}((N_g+N_a)*3000+200;0); \text{ROUND}((17*N_g+13*N_a)*1200+30000;0))$

згенерувати 5 значень витрат підприємства.

Визначити величину податку на прибуток для кожної пари чисел.

3. За допомогою функції

$\text{RANDBETWEEN}(\text{ROUND}((N_g+N_a)*6300+200;0); \text{ROUND}((17*N_g+13*N_a)*2200+50000;0))$

згенерувати 5 значень доходу підприємства у тисячах гривень від використання природних ресурсів.

За допомогою функції

$\text{RANDBETWEEN}(1; 6)$

згенерувати 5 значень типу ресурсів, що експлуатуються.

Згідно таблиці обрати тип ресурсів, знайти рентні ставки через Інтернет і розрахувати величину податкового зобов'язання.

Номер типу природного ресурсу	Назва типу природного ресурсу
1	користування надрами для видобування корисних копалин
2	користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин
3	спеціальне використання води
4	спеціальне використання лісових ресурсів
5	користування радіочастотним ресурсом України
6	транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами

В разі відсутності деяких даних, пропонується самостійно прийняти їх величину і обґрунтувати ці значення власними доводами.

4. . За допомогою функції

$$\text{RANDBETWEEN}(\text{ROUND}((N_g+N_a)*6300+200;0);\text{ROUND}((17*N_g+13*N_a)*2200+50000;0))$$

згенерувати 5 значень доходу підприємства у тисячах гривень від реалізації підакцизних товарів.

використання природних ресурсів.

За допомогою функції

$$\text{RANDBETWEEN}(1; 5)$$

згенерувати 5 значень типу підакцизних товарів. Де 1 – слабоалкогольні, 2 – високоалкогольні, 3 – тютюнові вироби, 4 – автомобілі, 5 – пальне.

Розрахувати величину акцизного податку, враховуючі, що витрати підприємства треба знайти за формулою

$$\text{RANDBETWEEN}(\text{ROUND}((N_g+N_a)*3000+200;0);\text{ROUND}((17*N_g+13*N_a)*1200+30000;0))$$

5. За даними завдання 4 визначити величину податку на додану вартість.

6. Зробити висновки.

4. ІНДИВІДУВАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ №3.

Розрахунок екологічного податку, єдиного податку, податку на нерухоме майно та транспортного податку, місцевого збору і мита

Критерії оцінювання: це завдання оцінюється у 5 балів за національною шкалою. За кожну помилку знімається 0,1 бали. Потім оцінка перераховується за 100-бальною системою згідно існуючого положення.

Мета завдання. Навчитися розраховувати величину вказаних податків.

Порядок виконання:

1. За допомогою функції

$$\text{RANDBETWEEN}(\text{ROUND}((N_g+N_a)*6300+200;0);\text{ROUND}((17*N_g+13*N_a)*2200+50000;0))$$

згенерувати 5 значень доходу підприємства у тисячах гривень.

2. Розрахувати величину єдиного податку.

3. Розрахувати екологічний податок при умові, що тип шкоди, яку завдає підприємство оточуючому середовищу знаходиться за формулою

$$\text{RANDBETWEEN}(1; 4),$$

де 1 – викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення; 2 – скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти; 3 – утворення радіоактивних відходів; 4 – тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установленій особливими умовами ліцензії строк.

Обсяг викидів визначається за формулою

$$\text{RANDBETWEEN}(\text{ROUND}((N_g+N_a)/63+1;0);\text{ROUND}((17*N_g+13*N_a)/236+30;0))$$

I приймається у тонах, для пп 1-2 і у кг або днях, для пп 3-4.

5. Товар підприємство на суму, розраховану за п.1, перетинає кордон.
За формулою RANDBETWEEN(1; 2), згенерувати 5 значень чисел, де 1 – це імпорт, 2 – це експорт.

Розрахувати повні митні ставки для 5 різних типів товарів, обраних за вашим бажанням,

5. За даними, розрахованими у п. 1 визначити податок на транспортні засоби і податок на нерухоме майно.

6. За даними, розрахованими у п. 1 визначити інші місцеві податки, які не включені у п.5.

7. Зробити висновки.

5. ІНДИВІДУВАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ №4.

Розрахунок різниці податкової бази України у порівнянні з податковою системою США та Німеччини

Критерії оцінювання: це завдання оцінюється у 5 балів за національною шкалою. За кожну помилку знімається 0,1 бали. Потім оцінка перераховується за 100-бальною системою згідно існуючого положення.

Мета завдання. Визначити, наскільки у річному підсумку витрачають підприємства в Україні у порівнянні з США та Німеччиною.

Мета завдання. Навчитися розраховувати величину вказаних податків.

Порядок виконання:

1. За допомогою функції

$$\text{RANDBETWEEN}(\text{ROUND}((N_g+N_a)*6300+200;0);\text{ROUND}((17*N_g+13*N_a)*2200+50000;0))$$

згенерувати 5 значень доходу підприємства у тисячах гривень. Ця ж сума буде еквівалентна у доларах США та у євро.

За допомогою функції

$$\text{RANDBETWEEN}(\text{ROUND}((N_g+N_a)*3000+200;0);\text{ROUND}((17*N_g+13*N_a)*1200+30000;0))$$

згенерувати 5 значень витрат підприємства.

2. Розбити цю суму на 12 частин і розрахувати сплату податку на прибуток українським підприємством.

3. Аналогічно розрахувати податки, які сплатить підприємства у США та Німеччині.

4. Знайти знецінення виплачених податків українським підприємством протягом року на кінець року за рахунок інфляції.

5. Збільшити суму виплачених податків на суму знецінення.

6. Порівняти у відносних значеннях величину сплачених податків в Україні із відносними показниками для США та Німеччини.

7. Зробити висновки.

6. ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик, О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.
2. Пістунов І.М. Електронна економіка. Том 3. Електронна бухгалтерія [Електронний ресурс]: Навч. посібник/ І.М. Пістунов. – Дніпро: НТУ «ДП», 2022. – 249 с. Режим доступу: http://pistunovi.inf.ua/EE_EC.pdf (дата звернення: 17.05.2022). – Назва з екрану.

Ресурси Інтернету

1. Податковий кодекс України – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Закон України "Про податок на прибуток підприємств" – <https://tax.gov.ua/nk/>
3. Закон України "Про податок на додану вартість" – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168/97-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Закон України "Про податок на доходи фізичних осіб" – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/640-IV#Text>
5. Закон України "Про акцизний податок" – <https://data.gov.ua/dataset/4d505e3d-3473-4279-b4cf-e17d81c9486b/resource/972e9e72-1b51-4323-92bf-e1bbb800db9d/download/dodatok-1.docx>
6. Закон України "Про місцеві податки і збори" – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56-93#Text>
7. Закон України "Про державний контроль за дотриманням податкового законодавства" – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/778-2007-%D0%BF#Text>